

DOC ARKKO

TAUTI

L Ä Ä K E R O M A A N I

Näytteitä itsensä etsimisestä,
löytämisestä ja kadottamisesta

TAUTI

Doc Arkko

TAUTI

LÄÄKEROMAANI

Näytteitä itsensä etsimisestä,
löytämisestä ja kadottamisesta

doc/\

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b § ("tekstin- ja tiedonlouhinta") mukaisesti on kielletty.

© Doc Arkko, 2025
www.doc-a.com

Kannen kuva, kansi & taitto
@doc_arkko

Kustantaja
BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B, 00100 Helsinki,
bod@bod.fi

Kirjapaino
Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763 Hampuri, Saksa

ISBN 978-952-80-9714-3

DocArkko

Hänelle, rakkaalle koskaan syntymättömälle,
kiittäen yhteisistä hetkistä ja kaikesta
mitä olet antanut ja opettanut
ennen ja jälkeen lyhyen vierailusi

” Meidän on opittava parantamaan itsemme.

12:1

Öisellä joella tanssivat valot pilkkoivat trooppista pimeyttä, ne venyivät punaisiksi ja oransseiksi ketjuiksi, väriseviksi helminauhoiksi, ja katkeilivat kauempana kadoten lopulta kylän läpi matelevaan virtaan, jonka yli kaareutuvalta sillalta kantautuvat liikenteen äänet sekoittuivat satamakorttelien rytmeihin – musiikkiin, huutoihin, nauruun, itkuun ja koirien haukuun. Ilma seiso, se löyhkäsi jätteille, mätäneville kasvinosille ja katugrillien savulle, joka kietoi sataman rasvaiseen, liki liikkumattomaan pilveen ja pyörteili lähtölupaa odottavan jokilaivan ympärillä, aivan kuin vanha ruosteinen alus olisi liekehtinyt näkymättömässä tulella.

Jokilaivan olisi pitänyt lähteä ajat sitten, jo iltapäivällä, mutta ahtaajat kantoivat yhä sisään säkkejä, laatikoita ja pakketteja, ja lipunmyyjät myivät vieläkin lippuja, vaikka molemmat kannet olivat täynnä matkustajia, karjaa ja rahtia.

Jotain samankaltaista hän oli kokenut ennenkin ja miettinyt miltei joka ainoa kerta, ettei laiva pääsisi perille vaan uppoaisi ja hiljainen virta nielisi heidät syvyyksiinsä kuten kaupungin jätteet, kalojen, sammakoiden ja kaimaanien jäänteet sekä huumesodassa tapetut joiden vatsat viillettiin auki jotta he painuisivat pinnan alle pimentoihin.

Lopulta kun laiva irtosi laiturista ja loittoni satamasta, ponttoonien varassa kelluvasta lautahökötyksestä, öinen viidakko sulkeutui laivan ympärillä nielaisten sen sisäänsä kuin maanalaiseen virtaan. Yön ainoa valo oli joen mustaa pintaa haravoiva valonheitin.

Jossain vaiheessa, tunnin tai kahden kuluttua, pimeydestä ilmestyi katuvalojen hämyssä nukkuva pikkukylä, jonka ränstistyneen satamalaiturin molemmin puolin kellui useita piraijoita, armeijan konekivääriveneitä. Ja tuntia myöhemmin, kun kaukaisuudessa pilkahtelevat valot alkoivat monistua ja viidakon mustat seinämät etääntyä, hän katui jo matkaansa Managuaan.

Tunnetta vahvistivat kylän iltaöiset äänet, liikenteen levo-ton kohina ja cumbian yksitoikkoiset rytmit, jotka voimistui-vat sitä mukaa mitä lähemmäs laiva lipui satamakorttelia, jonka yllä taivas paloi punaisena hehkuen.

Oli karnevaaliyö, hän oli tiennyt sen mutta luullut – tai toi-vonut – ettei täällä tarvitsisi nähdä eikä kokea enää mitään senkaltaista mielipuo-lisuutta, jota karnevaaleiksi kutsuttiin. Se oli myöhäistä. Laiva oli perillä satojen jokiveneiden, ka-noottien ja kalastusalusten keskellä, ja sisäänheittäjät, diilerit

ja moottoripyörätaksikuskit hyökkäsivät heti turisteiksi tunnistamiensa matkustajien kimppuun ja lupasivat viedä heidät Managuan parhaaseen mutta silti edulliseen hotelliin. Eivätkä nuo iilimadot ja hyeenat ymmärtäneet puhetta, ne seurasivat häntä mainosvalojen kimallus hikisillä kasvoillaan yli satama-aukion ja vannoivat hankkivansa viereiseen hotelliin tytön tai kaksi sekä Managuan parasta kokaiinia, mutta hän työntyi väentungoksen läpi taksiin ja antoi kuskille Milenalta saamansa osoitteen.

Talo löytyi ruuhkaisen keskustan itäpuolelta, katulamppujen hämyssä pölyävän jalkapallokentän takaa valottomalta asuinalueelta. Kujaa reunustivat hiiltyneiden pensaikkojen luurangot ja revenneistä roskapusseista pursuavat jätteet.

Vuokranantajan valkoinen talo, tiheän kasvillisuuden sekaan kätkeytyvä, jäi loivasti kaartuvan mäen alle yksinäisen katulampun kohdalle. Vuokratalo oli heti sen takana, nukkuvan naapuritalon ohittavan kujanteen perällä. Huterä portti repsotti, laho lankkuaita nojasi vasten tiheikköä joka olisi pitänyt raivata ajat sitten, mutta puutarhureita, kahta juopottelevaa naapuria, ei ollut näkynyt tänään eikä heitä näkyisi huomenakaan, koska koko Managua juhli taas jotain – mutta älä kysy mitäl! – vuokranantaja kirosi valkeassa kylpytakissaan ohjatesaan hänet portista sisään.

Kuu oli miltei valkoinen; sen hopeoimien puiden varjot huojuivat humaltuneina villiintyneessä puutarhassa sekä pitkänmallisen, matalan talon länsiseinustalla. Ovia oli neljä, vuokrahuoneita kolme. Keittiön, alastoman kopperon, doña Lucía

lupasi siivota itse heti kunhan ennättäisi, sillä siivoojaan ei ollut mitään luottamista, tyttö tuli ja meni milloin ja miten huvitti. Muita vuokralaisia ei ollut, hän saisi olla talossa yksin ja valita mieleisensä huoneen, esimerkiksi kaikkein suurimman ja viileimmän talon pohjoispäädystä, tuuheiden puiden varjosta, minne oli kaksi sisäänkäyntiä, kaksi lukollista ovea. Vuode oli uusi, moskiittoverkko parsittu, pöytä tukeva ja nojatuoli loikoisa. Lisäksi takapihalla, jyrkässä viidakkoisessa rinteessä, oli kaksi aurinkokatosta riippumattoineen ja tuoleineen; kaupunginosa oli rauhallinen, keskusta ja uimaranta olivat lähellä, kaikki oli kävelymatkan päässä, ellei välttämättä halunnut lähteä kauemmas – tosin kylän ulkopuolella oli vain viljelyksiä, viidakkoa ja vuoria – ei mitään nähtävää, vuokranantaja selitti öisen tuulen nykiessä hänen kylpytakkinsa läpikuultavaa helmaa – mutta juuri sinne hän halusi – sinne missä ei ollut mitään – kauas pois tästä meluavasta kylästä, joka ei voinut ollut sama Managua josta Milena oli niin paljon puhunut – se unelias kalastajakylä viidakkoisten vuorten kätköissä valtameren rannalla, missä saattoi tiedostaa, ettei aikaa ollut olemassa, oli vain kuvitelmia jostain vääjäämättä eteenpäin virtaavasta, jonka todisteiksi väitettiin kaiken muu-
tosta, pysymättömyyttä, vanhenemista, kuolemaa.

Mutta ehkä hän kestäisi kylässä yön tai kaksi ennen kuin jatkaisi matkaansa sinne missä ei ollut mitään nähtävää.

Myöhemmin illalla, etsiessään vuokranantajan suosittellemaa ruokapaikkaa, pientä merimiesaiheista ravintolaa, hän eksyi kuumeiselle rantakadulle toinen toistensa kaltaisten

muovituoliravintoloiden ja palmunlelväkioskien, juopuneiden turistien ja humalassa hortoilevien paikallisten sekaan, ja aisti rantakadun pohjoispäässä, pystysuorien rantakallioiden juurella pimenevien kujien hiljaisuudessa jotain epämiellyttävää, jotain tarpeeksi monta kertaa koettua, ja palasi takaisin aallonmurtajan aukiolle missä hänen eteensä hortoillut harmaanlaiha rastafari, silmälasipäinen juopunut ukko, luuli häntä edesmenneeksi ystäväkseen ja alkoi paasata, kuin runoa lausuen, että jokainen meistä on muusikko – universumi värähtelee askelissamme – ja varoitti nauraen miten moni Managuaan eksynyt on jäänyt tänne, kuka mistäkin syystä – niin hänellekin kävi – ja pyydettyään anteeksi vielä kerran sitä, että oli luullut häntä kuolleeksi ystäväkseen, edesmenneeksi viulistiksi, rastafari hoiperteli öiselle hiekkarannalle, merenlahden ja meluavien discojen väliselle hietikolle, missä velloi turistien, diilareiden, neohippien, katukoirien, taskuvarkaiden ja tyhjäntoimittajien tuhatpäinen lauma.

Yöstä tuli lyhyt. Ja todella nopea.

Koko keskustan tukkinut kaoottinen väentungos, karnevaaliorkesterien korvia repivä räminä, mustien rumpujen hypnoottinen jytinä, äänitorvien vingunta, paikoillaan pyörteilevä pakokaasu, soihtujen sakea savu sekä päihtyneiden sekopäiden mielipuolinen myllerrys oli ohi vasta kun aamu alkoi sarastaa ja itäisten vuorten varjo valui rantakallioilta mereen ja ryömi hiekkarannan yli piiloihinsa kuin huumattu viidakko-rotta.

Managuanlahti näytti paljon lyhyemmältä ja haaleammalta

kuin illalla. Hän kahlasii mereen ilman paitaa, mutta jokin pakotti kääntymään ja palaamaan takaisin uimarannan ainoaan auki olevaan ravintolaan, vasta tunti sitten hiljentyneen yökerhon terassille, mistä ilmeetön nuorukainen, koko yön päivystänyt diileri, oli kadonnut.

Roskien kirjomalla rannalla, jätteitä tonkivien katukoirien keskellä, nukkui sikiöasentoon käpertynyt rastafari. Kauempana näkyi taistelukukkojaan kouluttavia vanhuksia, sinipukuisia roskienkerääjiä, aurinkotuolien vuokraajia sekä vesirajas- sa höllyen löllyen lönnkötteleviä turisteja, aina yhtä veltoja ja kalpeita, joista kukaan ei löytäisi sitä vuorten kätköihin unohdettua uneliasta kalastajakylää, missä ei ole taxeja, ei moottoripyöriä, ei poliiseja – vain vanha venäläinen traktori, jolla kyläläiset kuljettivat roskansa viidakkoon poltettavaksi.

Tämä Managua oli ihan jotain muuta.

Tämä oli löyhkäävään merenlahteen oksentava tunkkainen ihmisviemäri, joka aloitti sairaalloisen kouristelunsa heti auringon noustessa kun kärpäset kuhisivat kalatorilla ja vuorilta laskeutuva tuuli nostatti jalkapallokentältä pölypatsaita, kuin oranssinharmaina pyörteileviä pylväitä, ja se kiihtyi pitkin päivää kohti iltaa, jolloin mustien rumpujen hypnotisoiva jytinä alkoi jälleen ja karnevaaliorkesterit jatkoivat rymistelyään. Klovnit, pirut, pellet, luurangot, munkit ja huorat tanssivat riivattuina läpi yön polkien rämiseviä sorkkiaan katuun kuin tuhatjalkainen hirviö. Mielipuolisina vääntyilevät kuje- t muuttuivat sietämättömiksi sokkeloiksi, joista hän löysi tien- sä ulos vasta aamunkoitteessa, auringonvalon siivilöytyessä

korkealla huojuvien lehvästöjen läpi purolle, laguunimaisten suvantojen pirstomalle virralle, jonka rantojen katveessa moniöisen juhlinnan pökerryttämät paikalliset kuuntelivat ianikuista cumbiaa, aina yhtä yksitoikkoista laulua menetetyn rakkauden tuskasta tai uuden huumasta, jo ohimenneestä hetken nautinnosta.

Se oli sairasta, hän oli tiennyt sen jo pitkään, mutta vasta tuona aamuna, kohdatessaan kuraisen viidakkopolun varrella vaatimattoman talon portilla tuskin kaksitoistavuotiaan mestitsitytön, hän oletti ymmärtävänsä jotain mitä ei ollut koskaan aikaisemmin ymmärtänyt.

Tyttö pyysi hänet peremmälle vehreiden puiden ja pensaiden varjoon, tumman talon kuistille, jonka ulkoseinustalla oli kymmenittäin erilaisia ja -kokoisia pulloja, purnukoita, puteleita, rasioita, kääreitä, pussukoita ja purkkeja, joita tyttö esiteli kuin ulkoa opeteltua mantraa toistaen. Sen jälkeen kuistin päädyssä, tiheän pensaan varjossa villamyssyä kutonut intiaaninainen käski tyttärensä hakea vieraalle teetä – haaleaa, hivenen kitkerää – jota juodessaan hän alkoi puhua elämästään ja tajusi kohta kertoneensa intiaaninaiselle itsestään enemmän kuin oli koskaan kenellekään kertonut.

Kuunneltuaan hiljaa hänen tarinaansa kertaakaan sitä keskeyttämättä, tavuakaan ynähtämättä, intiaaninainen vastasi:

”Meidän on opittava parantamaan itsemme.”

Onko kärsimyksen ydin oivallus kärsimyksen epätodellisesta luonteesta, mielen epätietoisesta tilasta? – valitseeko kärsivä mieli itse turhan tuskansa, joka lakkaisi sillä hetkellä kun hän muistaisi todellisen luontonsa – kuka minä olen?

KUN erilaiset elämänpolut risteävät pandemian sulkemassa Managuassa, valtameren ja vuorten saartamassa kylässä, virta vie jokaisen kuilun partaalle pelkoineen, traumoineen ja toiveineen.

Osittain tositapahtumiin perustuvassa *Taudissa* ovat läsnä kaikkietävät unet, sademetsien lääkekasvit ja yagéseremoniat.

